

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

10 במרס 2014

858

ח' באדר ב' התשע"ד

עמוד

הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים) (תיקון מס' 6).

460 התשע"ד-2014

הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים) (תיקון מס' 6), התשע"ד-2014

1. תיקון סעיף 1 בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005' (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –
- (1) בהגדרה "זיקה", של אדם, למוצר פנסיוני, בפסקה (3)(ב), במקום "9(א)(2)" יבוא "19(א)(2)";
- (3) בהגדרה "חברה מנהלת", "עמית", "עמית עצמאי", "עמית שכיר", "קופת גמל", "קופת גמל אישית לפיצויים", "קופת ביטוח", "קופת גמל משלמת לקצבה", "קופת גמל לא משלמת לקצבה", "קופת גמל לתגמולים" ו"קרן השתלמות", לפני "עמית" יבוא "מעביד".
2. בסעיף 5 לחוק העיקרי, בכותרת השוליים, במקום "פיננסי" יבוא "פנסיוני".
3. אחרי סעיף 13 לחוק העיקרי יבוא:

"בחירת בעל רישיון 13א. (א) עובד הזכאי לפי כל דין או הסכם, לרבות הסכם קיבוצי להצטרף כעמית לקופת גמל או להמשיך ולהיות עמית בקופת גמל, רשאי לבצע עסקה, בכל עת, באמצעות כל בעל רישיון, ומעבידו של עובד כאמור לא יתנה ביצוע עסקה בעבור עובדו בכך שתבוצע באמצעות בעל רישיון מסוים, ולא יתנה מתן הטבה כלשהי מטעמו לעובד בביצוע עסקה באמצעות בעל רישיון מסוים.

ד ב ר י ה ס ב ר

המעביד כופה על עובדו את זהות היועץ הפנסיוני, מתנה ביצוע עסקה בעבורו בכך שתבוצע בידי בעל רישיון מסוים או מתנה מתן הטבה לעובדו בביצוע עסקה באמצעות בעל רישיון מסוים.

כמו כן מוצע לתקן כמה טעויות סופר שנפלו בחוק בעת חקיקתו.

הצעת החוק פורסמה בעבר בהצעות חוק הממשלה – 720, מיום ה' באב התשע"ב (24 ביולי 2012), בעמ' 1380, והיא מתפרסמת כעת בשנית.

סעיף 1 מוצע לתקן טעות סופר שנפלה בעת חקיקת החוק, ולתקן את ההפניה בהגדרה "זיקה", של אדם, למוצר פנסיוני, שבסעיף 1 לחוק, כך שתפנה לסעיף 19(א)(2) לחוק שעניינו תמריצים ועמלות בקשר עם ייעוץ פנסיוני, ולא לסעיף 9(א)(2) לחוק. כן מוצע להוסיף את המונח "מעביד" לרשימת המונחים שנעשה בהם שימוש בחוק ושהגדרתם לקוחה מחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005.

סעיף 2 מוצע לתקן טעות סופר שנפלה בעת חקיקת החוק בכותרת השוליים של סעיף 5 לחוק.

כללי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 (להלן – החוק), חוקק בשנת 2005, כחלק מהסדרה כללית יותר, שבמסגרתה נחקקו גם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, וחוק להגברת התחרותיות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), התשס"ה-2005. הסדרה כללית זו נועדה להוציא אל הפועל את מסקנות הצוות הבין-משרדי לעניין רפורמה בשוק ההון, בראשות מנכ"ל משרד האוצר דאז ד"ר יוסי בכר, שמונה בידי שר האוצר ושהמלצותיו אושרו בידי הממשלה בהחלטה מס' 2706, מיום א' בכסלו התשס"ה (14 בנובמבר 2004). המטרות שעמדו בבסיס חקיקתו של החוק הן, בין השאר, הגברת התחרות בשוק הייעוץ הפנסיוני והגברת הידע וההבנה בקרב הציבור של הפרטים ביחס למוצרים הפנסיוניים כהגדרתם בחוק.

במהלך בחינת יישומו של החוק התעורר הצורך בתיקון חלק מהוראותיו והתאמתן לפרקטיקה הנוהגת. כך למשל, מוצע להחיל על יועץ פנסיוני וסוכן פנסיוני (להלן – בעל רישיון) את החובות החלות על מבטח לעניין הגשת דוחות והודעות לממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר (להלן – הממונה). עוד מוצע לחזק את ההגנה על עובדים בנוגע לייעוץ פנסיוני, ולמנוע מצב שבו

¹ ס"ח התשס"ה, עמ' 918; התשע"א עמ' 1139.

(ב) בסעיף זה, "עסקה" – למעט הפקדת תשלומים לקופת

גמל".

תיקון סעיף 31

4. בסעיף 31(ג) לחוק העיקרי –

(1) האמור בו יסומן כפסקה (1), ובה, לפני "50 עד 50ג" יבוא "42(א) ו-42(ג), א"א" ולפני "60 עד 62" יבוא "57";

(2) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(2) על אף הוראות פסקה (1), לעניין בעל רישיון שהוא תאגיד בנקאי, לא תחול חובת הגשת דוחות והודעות לפי סעיף 42(א) לחוק הביטוח כפי שהוחל בפסקה האמורה, לגבי מידע שאינו נוגע לפעילותו כבעל רישיון, וכן לא יחולו לעניין בעל רישיון כאמור הוראות פסקה (1) של סעיף 42(א) לחוק הביטוח לגבי דוח שנתי ודוח רבעוני הערוכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו".

תיקון סעיף 31

5. בסעיף 31 לחוק העיקרי –

(1) בכותרת השוליים, במקום "המידע המועבר" יבוא "מידע וכספים המועברים";

(2) בסעיף קטן (א), אחרי "ושמירתו במערכת" יבוא "וכן העברת כספים באמצעות מערכת הסליקה כאמור, והגישה אליהם" ובסופו יבוא "ולעניין הנתונים על אודות הכספים שהועברו במערכת הסליקה כאמור";

(3) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "וכן לא יעביר אדם באמצעות מערכת סליקה פנסיונית מרכזית כספים או נתונים על כספים שהועברו במערכת, לא יעיין בנתונים כאמור בלא זכות גישה ולא ישמור אותם במערכת, ולא יעשה שימוש בכספים או בנתונים כאמור, אלא לשם ביצוע ההוראות האמורות ובהיקף הנדרש לשם כך".

ד ב ר י ה ס ב ר

רבעוני של התאגיד הבנקאי הערוכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו, אשר ממילא מפקחים על ידי המפקח על הבנקים בבנק ישראל.

כמו כן, מוצע להחיל על בעל רישיון את החובה המוטלת על מבטח לעניין התניית ביטוח (סעיף 57 לחוק הפיקוח על הביטוח), כך שבעל רישיון לא יתנה קניית מוצר פנסיוני אחד בקניית מוצר פנסיוני אחר, ממנו או מאדם אחר, וזאת למעט אם קיבל אישור לכך מהממונה.

סעיף 5 סעיף 31 לחוק קובע כי העברת מידע באמצעות מערכת סליקה פנסיונית מרכזית כהגדרתה בחוק, הגישה אל המידע כאמור, השימוש בו ושמירתו במערכת, יהיו לשם ביצוע ההוראות לפי סעיפים 31 ו-32 לחוק, ובהיקף הנדרש לשם כך, בלבד. כמו כן נקבע כי אדם לא יעביר מידע או נתונים על אודות המידע באמצעות מערכת סליקה פנסיונית מרכזית אלא לשם ביצוע ההוראות לפי אותם סעיפים.

מאחר שבמערכת הסליקה המרכזית מועברים גם כספים, מוצע לתקן את הסעיף האמור כך שהגבלות האמורות יחולו גם על כספים המועברים באמצעות מערכת סליקה פנסיונית מרכזית ועל נתונים על אודות הכספים כאמור.

סעיף 3 בהתאם למצב הקיים, מעבידים רבים מוכנים לבצע בעבור עובדיהם פעולות במוצר פנסיוני כהגדרתו בחוק אך ורק באמצעות בעל רישיון מסוים, וזאת מאחר שאותו בעל רישיון מבצע בעבור המעביד את סליקת כספי העובדים. מוצע לקבוע כי מעסיק לא יוכל להתנות ביצוע עסקה במוצר פנסיוני בכך שתבוצע באמצעות בעל רישיון מסוים, ובכלל זה בעל רישיון המספק למעביד שירותי תפעול. כמו כן, מוצע לקבוע כי המעביד לא יוכל להתנות מתן שירות אחר אשר עליו לספק לעובד, ובכלל זה שירותי התפעול עצמם או מתן הטבה מטעמו, לרבות הנחה שהשיג בדמי ניהול בעבור עובדיו, בביצוע העסקה כאמור. מוצע לקבוע כי העברת תשלומים לקופת גמל בעבור עובד לא תיחשב כעסקה לעניין סעיף זה, שכן מדובר בעניין טכני אשר ראוי שיהיה נתון להחלטת המעסיק.

סעיף 4 מוצע להחיל על בעלי רישיון את החובות החלות על מבטח לעניין הגשת דוחות והודעות לממונה (סעיפים 42(א) ו-43 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן – חוק הפיקוח על הביטוח). לגבי בעל רישיון שהוא תאגיד בנקאי, מוצע לסייג את תחולת החובות כאמור כך שיחולו רק בכל הנוגע לפעילותו כבעל רישיון, וכן למעט מהדוחות שיש להגיש לממונה לפי פסקה (1) של סעיף 42(א) – דוח שנתי ודוח

- תיקון סעיף 32 6. בסעיף 32(ג) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (2) יבוא:
 "(א2) השתמש במילה "ייעוץ" או בכל מילה הנגזרת ממנה, בשם שבו הוא מנהל את עסקיו או בפרסום מטעמו, בניגוד להוראות סעיף 24(א);".
- תיקון סעיף 38 7. בסעיף 38(ב) לחוק העיקרי –
 (1) אחרי פסקה (7) יבוא:
 "(7א) התנה ביצוע עסקה בעבור עובדו בכך שתבוצע באמצעות בעל רישיון מסוים או התנה מתן הטבה כלשהי מטעמו לעובד בביצוע עסקה באמצעות בעל רישיון מסוים, בניגוד להוראות סעיף 13א";
- (2) בפסקה (15), הרישה עד המילים "בניגוד להוראות סעיף 24(א) או" – תימחק;
- (3) בפסקה (23), אחרי "לפי סעיפים 31 ו-31טז" יבוא "או העביר באמצעות מערכת סליקה פנסיונית מרכזית כספים או נתונים על כספים שהועברו במערכת, עיין בנתונים כאמור בלא זכות גישה או שמר אותם במערכת, או עשה שימוש בכספים או בנתונים כאמור, שלא לשם ביצוע ההוראות האמורות, והכל".
- תחילה 8. תחילתו של סעיף 13א לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה ותחילתו של סעיף 38(ב)(7א) לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 7(1) לחוק זה, ביום ג' בתמוז התשע"ד (1 ביולי 2014).

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 7 מוצע לתקן את סעיף 38 לחוק שעניינו עונשין, כך שמעסיק שהתנה ביצוע עסקה בידי עובד בביצועה באמצעות בעל רישיון מסוים או שהתנה מתן הטבה כלשהי לעובד בביצוע עסקה באמצעות בעל רישיון מסוים, בניגוד להוראות סעיף 13א המוצע, וכן בעל רישיון שהעביר באמצעות מסלוקה פנסיונית מרכזית כספים או מידע על אודות הכספים שלא בהתאם להוראות סעיף 13א המוצע, יהא דינם – מאסר שנתיים או קנס בשיעור פי אחד וחצי מן הקנס הבסיסי בהגדרתו בסעיף 37 לחוק. כמו כן, מוצע להשמיט את הרישה של פסקה (15) בסעיף 38(ב) שעניינה שימוש במילים "ייעוץ" ו"פנסיוני" בניגוד לסעיף 24(א) לחוק, שכן לפי המוצע בסעיף 6 להצעת החוק הפרת איסור השימוש במילה "ייעוץ" על ידי סוכן פנסיוני תגרוור הטלת עיצום כספי לפי סעיף 32.

סעיף 8 מוצע לקבוע כי תחילתו של סעיף 13א המוצע כנוסחו בסעיף 3 להצעת החוק, תהיה ביום ג' בתמוז התשע"ד (1 ביולי 2014), וזאת כדי לאפשר למעסיקים לבצע את כל ההכנות הדרושות לשם יישומו.

סעיף 6 לפי המצב היום שימוש במילים "ייעוץ" ו"פנסיוני" או בצירוף נגזרותיהן של מילים אלה, בשם שבו מנהל סוכן פנסיוני את עסקיו או בפרסום מטעמו, בניגוד להוראות סעיף 24(א) לחוק, מהווה עבירה פלילית לפי סעיף 38(ב) לחוק.

מוצע לתקן את סעיף 32 לחוק ולקבוע כי על הפרת ההוראה כאמור יוטל עיצום כספי במקום ענישה פלילית כאמור. העיצום הכספי הוא אמצעי רגולטורי יעיל ומהיר, המוטל על ידי הרשות המינהלית ומטרתו להביא להגברת הציות של ציבור המפוקחים. לנוכח העובדה שמדובר בהליך מינהלי, עשויה יעילותו ומהירותו לשמש גורם מרתיע ולהביא להקטנת השכיחות של הפרת החובות שבשלהן ניתן להטילו. הטלת העיצום הכספי נבדלת מהטלת סנקציה פלילית בכך שהיא אינה מלווה בקלון החברתי שכרוכה בו הרשעה בפלילים, והיא אף אינה גוררת אחריה רישום פלילי.